

138 . Mangalia | Județ: Constanța | Punct: str. Muncitorului, nr. 10 | Anul: 2004

Anul: 2004

Cod RAN: 60491.03

Perioade: Antichitate, Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie, Perioada modernă

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Radu Laurențiu, Gheorghe Papuc, Mădălina Ungureanu

Instituții: Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia

Raport

Cercetarea arheologică preventivă ale cărei rezultate vor fi prezentate în cele ce urmează a fost efectuată în scopul descărcării de sarcină arheologică a unui perimetru destinat construirii unui centru de zi, proiect înaintat de Asociația Muncitorilor Pioane ale Sf. Iosif; zona, care include acest perimetru corespunde, după Constantin Preda, valului și șanțului de apărare al incintei elenistice.

În suprafața destinată construcției s-au trasat șase secțiuni orientate N-S (SI= 14 x 3 m, SII= 12 x 3 m, SIII= 18 x 3 m, SIV= 18 x 3 m, SV= 27 x 3 m, SVI= 27 x 3 m). S-au identificat și cercetat 65 de complexe funerare de înhumatie, dintre care 10 moderne și 55 morminte, ce aparțin epocii romano-bizantine.

Mormintele moderne, morminte de înhumatie în groapă simplă, orientate E-V cu ușoare deviații, aparțin probabil unui cimitir modern al orașului; acest cimitir ar cuprinde zona delimitată de străzile Țepeș Vodă-Muncitorului-Libertății, unde, cu ocazia investigațiilor arheologice de salvare s-au mai identificat astfel de morminte.

În cazul mormintelor antice, sunt reprezentate tipuri variate de complexe funerare de înhumatie: în groapă simplă (24), acoperite cu tegullae (11), acoperite cu pietre (13), în cistă de piatră (6) și o înhumare în amforă; dintre mormintele de înhumatie în groapă simplă, 8 sunt de fapt reînhumări (din care 2 prezintă o anumită nesiguranță din punct de vedere al încadrării cronologice, fiind afectate de gropi moderne).

Din totalul mormintelor, 9 sunt morminte de copii; s-a putut observa existența a două "nuclee" de morminte de acest gen: un nucleu format din trei morminte acoperite cu țigle (M21,22,23) și un al doilea nucleu, format din 6 morminte (M53, 55, 57, 60, 61) acoperite cu pietre, cu o excepție (M57).

S-a observat, de asemenea, concentrarea cistelor pe o anumită zonă formând un grup distinct în SV, grup în apropierea căruia s-au identificat reînhumări (M36, M37, M38, M42, M44), ca rezultat probabil al reutilizării cistelor.

Se remarcă, de asemenea, o densitate redusă a complexelor funerare antice în primele trei secțiuni (aprox. jumătatea vestică a perimetrului cercetat) și sporirea numărului acestora în secțiunile IV-VI; nu am putut sesiza totuși o dispunere organizată a complexelor funerare. Densitatea sporită în zona de E s-ar putea datora apropierii de tronsonul vestic al incintei romano-bizantine.

Inventarul funerar este destul de sărac-monedă din bronz, accesorii vestimentare și podoabe din fier și bronz (cataramă din fier, o cataramă din bronz cu spin din fier, cu analogii în inventarul unui mormânt cercetat în anul 20001, aplice, cercei).

Orientarea mormintelor, piesele de inventar și analogiile cu alte complexe funerare cercetate atât la Callatis cât și în alte așezări ale zonei pontice (Tomis, Beroe etc) permit încadrarea acestora în sec. IV-VI p. Chr.

Menționăm descoperirea unor complexe funerare cu caracteristici deosebite o înhumare în amforă

(M39): a fost utilizată jumătatea inferioară a unei amfore acoperită cu o piatră fasonată; în interior s-au identificat câteva fragmente de craniu cu pereții extrem de subțiri, aparținând unui copil de vârstă foarte mică. Acest tip de înhumare are analogii tot în necropola callatiană de epocă romano-bizantină (M208 din zona cercetată și publicată de C. Preda)².

M46 - un schelet de individ adult cu craniul deformat artificial; câteva morminte cu scheletul având aceeași caracteristică au fost cercetate, de asemenea, la Mangalia, pe strada Oituz, în anul 20003. Acest tip de deformare este o practică specifică sarmaților.

Rezultatele acestei cercetări extind limitele cunoscute ale necropolei de epocă romano-bizantină.

Informații suplimentare online

[Raportul 3163 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
